

Tarih : 18.03.2015

2014-2015 ÜRETİM YILI (EKİM 2014-28 ŞUBAT 2015) BUĞDAY DEĞERLENDİRMESİ

Bu üretim yılında anılan dönemde ülke ortalaması olarak 361 mm yağış alınmış olup, 322 mm olan uzun yıllar ortalamasının % **12 üzerinde**, 203 mm olan geçen üretim yılının % **77 üzerinde** gerçekleşmiştir. Bölgelere göre farklı olmakla birlikte, Doğu Anadolu Bölgesi hariç tüm bölgelerde değişen oranlarda uzun yıllar ve geçen üretim yılının üzerinde yağış alınmıştır. Bu dönemde Doğu Anadolu Bölgesinde kümülatif yağış miktarı, uzun yıllar ortalamasının % 4,5 düşük olmakla birlikte, geçen üretim yılının % 62 üzerinde olmuştur. **Bu verilerden ülke genelinde yağışların normallerin üzerinde, geçen üretim yılının çok üzerinde olduğu anlaşılmaktadır.**

Çıkış ve ilk gelişim açısından önemli olan sonbahar kümülatif yağışları yeterli düşmüş olup, bu üretim yılından ülke genelinde alınan sonbahar yağışları uzun yıllar ortalamasının % **35 üzerinde**, geçen üretim yılının ise % **60 üzerinde** olmuştur. Bu yüksek yağış, sonraki aylarda özellikle şubat ayında da devam etmiş, mart ayında ise şu ana kadar istikrarını devam ettirmiştir.

Ülke genelinde yağışların yüksek oluşunun yanında anılan dönemde sıcaklık ortalamaları uzun yıllar ortalamaları civarında olmuştur.

Yağışların yeterli olması, bir çok bölgede yeterli kar kalınlığına ulaşılması, zaman zaman karların erimesini takiben, yeniden kar yağışının olmasının da sonucu olarak, baraj, gölet...tam doluluğa ulaştığı, yer üstü su kaynakları yanında yer altı su kaynaklarının da beslendiğini göstermektedir. Hidrolojik durum, sulama gereksinimi olan alanlar için yeterli su kaynağının sağlanabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca, an itibarı ile tüm ülke buğday alanlarının tarla kapasitesinde bir nem düzeyinde olduğu söylenebilir.

Marmara Bölgesi

Bu üretim yılında Ekim 2014-28 Şubat 2015 döneminde 452 mm yağış düşmüş, 385 mm olan uzun yıllar ortalamasının % **17 üzerinde**, 255 mm olan geçen üretim yılının % **77 üzerinde** gerçekleşmiştir. Benzer durum sonbahar ve müteakip aylarda da devam etmiştir. Yer, yer su baskınları görülmüş olmakla birlikte, mart ayında da devam eden yağış ve diğer olumlu iklim koşullarının da etkisiyle, bitki gelişimin oldukça ideal durumda olduğu göze çarpmaktadır. Bölgede **uzun yıllar ortalamasının % 13 üzerinde** bir üretim beklenilmektedir.

Ege Bölgesi

2014-2015 üretim yılında Ekim-28 Şubat döneminde 491 mm olan bölge yağış ortalaması, uzun yıllar ortalaması olan 379 mm nin % **29 üzerinde**, 273 mm olan geçen üretim yılının % **80 üzerinde** olmuştur. Bu durumun sonbahar ve müteakip aylarda da devam ettiği görülmüştür. Kışlık buğday gelişiminin fenolojik olarak oldukça iyi olduğu, bundan sonraki sürecin devamı halinde üretimin **uzun yıllar üretimine göre % 13 düzeyinde artabileceği** tahmin edilmektedir.

Akdeniz Bölgesi

Bu üretim yılında Ekim 2014-28 Şubat 2015 döneminde 543 mm yağış alınmış, 456 mm olan uzun yıllar ortalaması ve 265 mm olan geçen üretim yılının sırası ile **% 19 ve % 105 üzerinde** gerçekleşmiştir. Bölgede yağışlar sonbaharda ve sonraki aylarda ve mart ayı ortasına dek yüksek düzeyini korumuştur. Yer, yer su baskınları dışında, sıcaklık parametresi de uygun olduğundan buğday bitkilerinin fenolojik gelişimi ideal düzeyde olduğu gözlenmiştir. Bölgede kışlık buğday için, sezonun kalan kısmında sürpriz bir yağış düşüklüğü olmaması halinde, **uzun yıllar üretim düzeyinin % 12 üzerinde** bir artışın olabileceği anlaşılmaktadır.

Karadeniz Bölgesi

2014-2015 üretim sezonunda Ekim-28 Şubat döneminde 367 mm olan yağış ortalaması, uzun yıllar ortalaması olan 342 mm'nin **% 7 üzerinde**, 226 mm olan geçen üretim sezonunun **% 62 üzerinde** kaydedilmiştir. Kışlık buğday fenolojik gelişimi, kümülatif yağış, sonbahar mevsimsel yağışları, sonraki ayların yağışları dikkate alındığında, buğday üretiminin **bölgede uzun yılların % 5 üzerinde** olacağı tahmin edilmektedir.

Doğu Anadolu Bölgesi

Bu üretim yılında Ekim 2014-28 Şubat 2015 döneminde 265 mm yağış düşmüş, 278 mm olan uzun yıllar ortalamasının ve 165 mm olan geçen üretim sezonunun sırasıyla **% 4,5 altında** ve **% 61 üzerinde** gerçekleşmiştir. Bölgede kışlık buğday gelişimi fenolojik olarak çok başlangıçta olup, henüz bir kuraklıktan bahsetmek söz konusu değildir. Düşen yağış miktarı, dağılımı, bitki gelişimi ve dönemi dikkate alındığında **bölgede üretimin uzun yıllar ortalaması civarında** olacağı beklenilmektedir.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi

2014-2015 üretim sezonunda Ekim-28 Şubat döneminde 384 mm olan yağış ortalaması, uzun yıllar ortalaması olan 341 mm'nin **%13 üzerinde**, 208 mm olan geçen üretim sezonunun **% 85 üzerinde** olmuştur. Kümülatif yağış, sonbahar ve müteakip aylardaki yağış miktar ve dağılımı, bitki gelişimi dikkate alındığında, **bölgede üretimin uzun yıllardan üretiminden % 9 oranında yüksek** olacağı tahmin edilmektedir.

İç Anadolu Bölgesi

Bu üretim yılında Ekim 2014-28 Şubat 2015 döneminde 212 mm yağış düşmüş, 196 mm olan uzun yıllar ortalamasının **% 8 üzerinde**, 119 mm olan geçen üretim sezonunun **% 78 üzerinde** gerçekleşmiştir. Bölgede buğday tarımı ağırlıklı olarak kuru tarım alanlarında gerçekleştiğinden sonbahar yağışları hızlı ve düzenli bir çıkış ve bitkilerin kış öncesi yeterli bir gelişme düzeyine ulaşabilmesi için kritik öneme sahiptir. Bölge genelinde sonbahar yağışların uzun yıllar ortalamasından yüksek, geçen üretim sezonundan ise çok yüksek olması bu açıdan önemli olmuştur. Bölge lokal alanlar dışında yeterli kar yağışı almış, belirli bir süre bitki örtüsü üzerini kaplamıştır. Yağan karın erimesini takiben tekrar kar yağmış, çok uzun süre olmasa da bitkiler için koruyucu görevini, yer altı ve yer üstü su rezervleri için kaynak rolünü yerine getirmiştir. Sonraki aylarda da, özellikle şubat ayı ve mart ortasına kadar bölge için yüksek sayılabilecek yağışlar düşmeye devam etmiştir. Sıcaklık ortalamasının uzun yıllar ortalaması düzeyinde oluşu, minimum sıcaklıkların çok düşük seyretmemesi, belirli sürelerle bitkilerin kar örtüsü ile kaplanması, kış veya soğuk zararının önemsiz düzeyde kalmasını sağlamış, bölge için ideal sayılabilecek bitki gelişiminin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Bununla birlikte büyüme ve gelişimin büyük kısmının gerçekleştiği Nisan ve Mayıs ayları iklim koşulları kritik öneme sahip olup, ekstrem bir gelişme olmadığı ve bu trendin devam edeceği varsayıldığında, **bölgede buğday üretiminin uzun yıllar ortalamasının %11 üzerinde** gerçekleşeceği öngörülmektedir.

ÖZET;

1. Ülke genelinde Ekim 2014-28 Şubat 2015 arasındaki dönemde tüm bölgelerde geçen üretim sezonunun çok üzerinde (ort. % 77) yağış alınmıştır. Bu dönemde uzun yıllar ortalamalarına göre ise, Doğu Anadolu Bölgesi hariç diğer bölgelerde değişen oranlarda daha yüksek yağış (ort. % 12) ekiliş üzerine düşmüştür.
2. Doğu Anadolu Bölgesinde bu üretim sezonunda geçen üretim sezonundan % 61 fazla yağış alınmakla birlikte, bu yağış uzun yıllar ortalamasının % 4,5 altında kalmıştır. Ancak bölge iklim koşulları göz önüne alındığında, bitki gelişimin çok başında olduğu ve şu an için bir üretim düşüşünden söz edilemeyeceği, uzun yıllar düzeyinde bir buğday üretimin gerçekleşebileceği öngörülmektedir.
3. Uzun yıllar ortalamasına göre en düşük yağış artışları % 7 ile Karadeniz, % 8 ile İç Anadolu ve % 13 ile Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde belirlenirken, en yüksek artışlar % 17 ile Marmara, % 19 ile Akdeniz ve % 29 ile Ege Bölgelerinde olmuştur. Geçen üretim sezonuna göre artışlar çok daha dramatik olmuş, % 62 (Karadeniz) ile % 105 (Akdeniz) arasında değişmiştir.
4. Yağışların kümülatif miktarları yanında dağılımlarının da son derece düzenli olduğu dikkati çekmektedir. Sonbahar yağışları tüm bölgeler için özellikle iç ve geçit bölgeler için hassas olup, bu yağışların da verimliliği olumlu etkileyecek şekilde yüksek düzeyde olduğu kaydedilmiştir. Ocak ayı en kurak ay olmakla birlikte, Şubat ve Mart ortasına kadar ki sürecin tüm bölgelerde yüksek yağış aldığı görülmektedir.
5. Yağış biçimi de bir çok bölge için önem arz etmekte olup, kar yağış ve yüksekliğinin tatminkar düzeyde olduğu tespit edilmiştir.
6. Bu yaşanan olumlu iklim koşullarının hidrolojik koşulları da olumlu etkilediği, yerüstü ve yer altı su rezervlerinin arttığı anlaşılmaktadır. Bu gelişme şehirlerin içme suyu ve tarımsal sulama suyu ihtiyaçlarının karşılanması açısından da oldukça anlamlı bulunmuştur.
7. Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Geçit Bölgeleri için daha önemli olmak üzere buğday gelişimi ve verimliliği açısından Nisan ve Mayıs yağışları ve diğer iklim koşulları oldukça önemli olduğundan, bu aylardaki yağışların üretim tahmini üzerindeki belirleyiciliğinin gözden uzak tutulmaması gerekmektedir.
8. Tahminler yapılırsa, buğday üretim alanlarında önemli bir değişim olmayacağı, yaklaşık 7,8 milyon ha alanda ekim yapıldığı varsayılmıştır.
9. Ülke uzun yıllar buğday üretim ortalaması güncellenerek 20 milyon ton olarak dikkate alınmıştır.
10. Buna göre **ülke buğday üretimin bundan sonraki süreçte dramatik iklim değişimi olmaması koşuluyla 22,4 milyon ton olabileceği tahmin edilmiştir.**

S a y g ı l a r ı m ı z l a

Mustafa YILMAZKART
Yönetim Kurulu Başkanı